

HEKİMOĞLU İSMAİL

İYİ GÜNDE
KÖTÜ GÜNDE
EVLİLİK

İYİ GÜNDE KÖTÜ GÜNDE EVLİLİK

Hekimoğlu İsmail

BİRİNCİ BÖLÜM
HAYATIN GAYESİ

Hayatın Gayesi

Nasıl ki her ağacın son gayreti meyvesi ise, insanlığın da hedefi ve gayesi Müslümanlıktır. Çünkü Müslümanlar olmasaydı yaratılışın sırrı kaybolacaktı. Allah’a çok şükür ki bizi insan olarak, insanlar içinde de Müslüman olarak yaratmıştır.

Madem ki insanlık Hz. Adem ve Hz. Havva ile başlamıştır; bir erkek ve bir kadınla başlayan insanlık serüveni çekirdek hükmündeki aileyle devam edecektir.

İnsanların fazilette yükseliş sınırı yoktur. Öyleyse her insan, her aile en iyiyi yakalamak zorundadır. İslâm’ı yaşayanlar insanlığa kurtuluşun yolunu gösterecek ve insanlık böylece nefes alacaktır.

İnsan beyni bir nokta gibidir. Bir noktadan sonsuz doğru çıkar. Beyinden de sonsuz sayıda fikir çıkar. İşte o zaman insan şaşırır ve sürekli zikzaklar çizer. Başkalarını idare etmek kolaydır, fakat insan kendisini idare edemez.

İnsan kelimesi “nisyan”dan gelir. Yani unutmaktan. Allah’ı unuttur, peygamberi unuttur, ahireti unuttur. Unutunca bataklıkla gömülür.

“Biz insanı en güzel biçimde yarattık. Sonra onu aşağıların aşağısına itiverdik.”³

3 Tin Sûresi, 95/5

Bazı ayet-i kerimelerde bir kısım insanlar yüceltilmiştir. Rabbimiz şöyle buyuruyor: “Hiç şüphe yoktur ki, iman edip yararlı işler görenler de, bütün mahlûkatın en hayırlısıdır.”⁴ “Boş ver, yaşıyoruz işte!” diye düşünen gafflettedir. Müslümanların ahireti düşünerek yaşaması gerekir. Bu dünya geçicidir.

Peygamberimiz (sav) şöyle buyuruyor:

“Dünya ile ben, bir ağacın dibinde konaklayıp da, gölge geldiğinde oradan kalkıp giden ve bir daha geri dönmeyen adama benzeriz.”

O, Peygamberdi (sav); biz de onun ümmetiyiz.

Bediüzzaman, “Cennet ucuz değil, cehennem de lüzumsuz değil!” diyor. Şimdi cehenneme gitmek isteyenler daha gayretli. Biz burnumuzun ucundaki camiye gitmiyoruz, onlar uzaklardaki plajlara gidiyorlar. Böyle bir devirde bir helal işlemek, bir meydan savaşı kazanmak gibidir. Bir hanımın başörtü takması bile tek başına İslâm’ı ilan etmektir. Hocalarımız “Hadi evladım! Biraz daha gayret et, cennete yaklaş.” derdi.

Kalbimizi çalıştıran da Hâkim-i Mutlak olan Allah’tır.

İslam Ahlâkı

Allah insanları yaratmış, din göndermeseydi nikah, miras bilinmezdi. Dünya hayvanat bahçesi olurdu. Ahlâk kavramı insanlar için geçerlidir. İnsanların dışındaki canlılar ahlâk nedir bilmezler. Ahlâk dışı her hareket insanı rahatsız eder. En büyük suçları çocuklar işliyor. Ebeveynler feryad ediyor: “Çocuk beslemektense köpek beslemek daha iyidir.” Eğer köpek sevgisi

4 Beyyine Sûresi, 98/7

çocuk sevgisinin önüne geçmişse o aile nasıl ayakta kalabilir? Sabahın erken saatinde köpeğini gezdiren yaşlı kadına, “Bu köpeği çok mu seviyorsun?” diye sordum. “Ben ondan hiç zarar görmedim.” diye cevap verdi. Yani bu yaşlı Amerikalı kadın, en yakınlarından kötülükler görmüş, onlardan tiksinişmiş. Köpeğinden hiçbir kötülük görmediği için onu sevmiş. Süper güç olan Amerika’da, Rusya’da, Avustralya’da aileler çöküyor. İçki, uyuşturucu yaygın hal almış. İnsanın insana güveni kalmamış. İnsan kendini güvende hissetmezse orada medeniyet yok demektir. Evinde huzur bulamayanlar huzur evleri açtılar. En büyük binalarda en büyük günahlar işlendi. Büyük şehirler büyük suçların işlendiği yerler oldu. İnsanın kıymeti, servetiyle ölçüldü. Dinsizliği yayan komünizm, mirası ve ahlâkı sildi, attı. Sonuçta kendisi de silindi. Ahlâkın esası hürmet ve merhamettir. Büyüklere hürmet, küçüklere merhamet edilmezse “insanlık” yok olmuş demektir.

İnsan omurgalı hayvanlar sınıfındandır. Omurgalı hayvanlar sınıfından olan insanı insan etmek din ile olur. Sosyal hayat din ile gerçek hayatı yakalayabilir.

Hayvanların dini de ahlâkı da yoktur.

İslamiyet ahlâk dinidir. İslam ahlâkıyla ahlâklanmayan kendisine, ailesine, milletine ve devletine zarar verir. En tehlikeli bomba insandır. Çünkü insanın yapacağı iyilikler de kötülükler de sınırsızdır. Savaşta esir olmaksızın ölmek daha iyidir. Çünkü esirlere düşman her türlü kötülüğü yapabilir. Ormanda vahşi bir hayvan karşımıza çıksa, bizi parçalar, yer. Fakat kötü bir insan, insanın şerefiyle, haysiyetiyle oynar, dünyayı insana zindan eder. Şeytanın şerrinden Allah’a sığınırız. Çünkü şeytan

ve şeytanlaşmış insanlar sayısız kötülükler yapabilirler. Sık sık besmele çekerek şeytanı yaratan Allah’a sığınıyoruz. İnsanın ihtiyaçları sonsuzdur. İnsanı suça iten zevk ve menfaatleridir. Buna nefis diyoruz. Şeytan nefis kapısından girer, insanı esir alır. Meyhaneler, kumarhaneler, barlar insanlar için kurulmuştur. Yıkılması gereken çok meyhane vardır. Fakat her zaman sarhoş yıkılır, meyhane ayakta kalır.

Sevgi ve Muhabbet

Bediüzzaman Said Nursi buyuruyor ki,

“...Sevdiğin şeyler ya seni tanımıyor, ya seni tahkir ediyor, ya sana refakat etmiyor. Senin rağmına müfakat ediyor. Madem öyledir, bu havf ve muhabbeti öyle birisine tevcih et ki, senin havfın lezzetli bir tezellül olsun. Muhabbetin, zillatsız bir saadet olsun. Evet Hâlık-ı Zülcelâl’inden havf etmek, O’nun rahmetinin şefkatine yol bulup iltica etmek demektir. Havf, bir kamçıdır; O’nun rahmetinin kucağına atar.”⁵

Nasıl ki acıkma duygusunu Allah içimize yerleştirmişse, sevmek duygusunu da öyle içimize yerleştirmiştir. İnsan mutlaka sevecektir. Sevmemek olmaz.

Acıkmamak oluyor mu? Sevmemek de olamaz.

İnsan, sevmeli. Ama neyi?

Müslüman olarak Allah’ı seveceğiz. Allah’ın sevdiklerini seveceğiz. Allah’ı sevenleri seveceğiz. Sevmenin alâmeti, sevdiğine hizmet etmektir. Allah’ı seviyorsak, Allah’a hizmet edeceğiz. Hizmetimiz, Allah’ı sevdiğimizi gösterir. Bu esaslar dairesinde

5 Bediüzzaman Said Nursi, Sözler

sevmek duygusu çok önemlidir. Sevgiyle aile bireyleri birbirine bağlanır. İnsan, vatanına bağlanır, işine bağlanır. Sevgi olmasa, her şey birbirinden kopar.

Her şeyde bir sevgi var. Toprak buluta âşık. Bulut bitkilere âşık. Bitkiler toprağa âşık. Dal yaprağa âşık. Kâinattaki her şey, birbiriyle alakalı olduğuna göre kâinatın mayası sevgidir, aşktır. Her canlı bir diğerine muhtaçtır. İşte bu muhtaçlık alâkaya dönüşüyor. Alâka, aşktır.

Muhabbet, kâinattaki her şeyi birbirine bağlar. İnsan kâinat ağacının meyvesidir. Koyunu severiz, meyveleri severiz, kırları severiz. Sevgiyi böyle dağıtırsak, Allah’a bir şey kalmaz. Biz, öncelikli sevgimizi Allah’a yöneltmeliyiz. Allah’tan ötürü koyunu, meyveyi, ağacı seversek “Yaratılanı Severim Yaratandan Ötürü” sırrını da anlamış oluruz.

Güneş doğar, toprak yeşillenir. Susuz kalan bitkiler yaprak yaprak el açar, Allah’tan su ister. Rüzgâr, su dolu bulutları bitkilerin üstüne getirir ve yağmur rahmet olarak yağar. Su gibi bir şeyden her şeyi yaratan Allah, yağmurla dünyanın yüzünü güldürür. Buharlar denizlerden yükselir. Dağlara, derelere yağar. Deredeki sular durmadan koşar. Çünkü onu bekleyenler var. Gidecek; bahçeleri, bağları, tarlaları sulayacak. Mideleri yaratan Allah, midelerin ihtiyacını da yaratmış. Sevgi, yardımlaşmadır. Kâinattaki her şey birbiriyle yardımlaşırken bazı kimseler “hayat kavgadır” diyorlar.

Hayat kavga değil, yardımlaşmadır.

Sevgi görünmeyen iptir. Elementleri birbirine bağlar. Atomdan güneş sistemine kadar her şeyde sevginin izlerine, çekim kanunuyla rastlıyoruz. Topraktaki kökler toprağın ne olduğunu

anlamaz; fakat toprağın içindedir. Sevgi de toprak gibidir. Herkes o sevginin içindedir; fakat sevginin ne olduğunu bilen azdır.

H. Peygamberin (asm) Dünyayı Kuşatan Sevgi ve Muhabbeti⁶

Resul-i Ekrem, Alemlere rahmet olarak gönderilmiş ve bütün hayatı boyunca bunu ispat etmiştir. Hz. Peygamber (asm), peygamberliğinin gayesini şu şekilde izah eder: "Birbirinize haset etmeyin. Birbirinize kin gütmeyin. Ey Allahın Kulları! Kardeş olunuz."

Bir rivayette Hz. Peygamber (asm) şöyle buyurmuştur; "Kendisi için sevdiğini başkaları için sevmeyen ve sevgisinde Allah'ın rızasını gözetmeyen insan iman etmiş olmaz."

Adamın biri camiye girmiş ve şu şekilde dua etmişti; "Allah'ım, beni ve Muhammed'i bağışla!" Hz. Peygamber (asm) bu sözleri işitince; "Allah'ın lutuf ve merhametini çok darlaştırdın" demişti.

H. Enes Peygamberimizden şöyle rivayet eder; "Kendisi için sevdiğini başkası için de sevmeyen ve sevgisinde Allah rızasını gözetmeyen insan iman etmiş olmaz."

6 İmam Şibli, Peygamberimizin Risaleti ve Şahsiyeti

Evliliğin Esas Gayesi

Kâinatı yaratan Allah'tır. Yarattığı kâinatı insanlarla süsleyen de Allah'tır. Allah, yarattıklarının neye ihtiyacı olduğunu çok iyi bilir. Her yaratık, diğerine destektir. Asmalar ayakta duramaz, iplik gibi filizler uzatır. Bu filizler, başka ağaçlara sarılarak ayakta durur. Havada uçuşan çiçekler elbet bir gün eşini bulur, meyve verir... Hüküm Allah'ındır. Evlilik Allah'ın koyduğu bir nizamdır. Evlilik hayatın gerçeğidir. Gerçeklere sırt dönmekle hiçbir yere varılamaz.

Bugün birbirini tamamlayan eşler her yönden çok güçlü olurlar. İslâmiyet'in esası helal dairede yaşamaktır. Evli insanın helal sınırlar içinde yaşaması daha kolaydır.

Evlilik İslâm'ın emridir. Allah ne emretmişse iyidir, güzeldir, faydalıdır.

Ya dine uyulup adam gibi yaşanacak ya da dine uymayıp rezil olunacak.

İslâm dışı hayat yoldan çıkmış arabaya benzer. Ya şarampole yuvarlanır ya da devrilir.

Evliliğin sadece cinsellik yönünü ele alanlar aldanmıştır. Çünkü insanın bedenî ihtiyaçları olduğu gibi ruhî ihtiyaçları da vardır. Nasıl ki herhangi bir cismi renginden ayrı düşünmek mümkün değilse, insanı da ruhtan ve insaniyetinden ayrı düşünmek mümkün değildir. Aile mefhumu mukaddestir. Çünkü fertlerden aileler, ailelerden milletler, devletler meydana gelir. Üstün insanların milleti de üstün olur.

Aile hayatını güzelleştiren insanın kendisidir. İnsan en güzel şekilde yaratılmıştır ve güzellikler içinde rahat eder.

Evlenmek sünnettir, çünkü Peygamberimiz de evlenmiştir. Evlenmek, toplum içinde erkeğin hanımının yükünü, hanımın da erkeğinin yükünü üzerine almasıdır. Böylece kurulan aileden iyi bir nesil ortaya çıkabilir.

Evliliğin gayesi hayırlı evlat yetiştirmek, haramlardan korunmak, mesut olmak ve yalnızlığın ıstırabından kurtulmaktır.

Evlilikte asıl hedef neslin devamıdır. Her erkek baba, her kadın anne olmak ister. Çocuk ailenin direğidir; anne ile babayı yakınlaştırır, evliliği pekiştirir.

Peygamberimiz (sav), “Kıyamet gününde ümmetimin çokluğuyla övünürüm!” buyurmuştur. Yetişen nesilleri beğenmiyorsak o zaman beğenilecek nesiller yetiştirmeliyiz. İşte evliliğin esas gayesi bu olmalıdır.

Tabii çocuğun olup olmaması, sağlıklı veya sakat olması ilahi planın neticesidir. Bunlar bizim irademizin dışındadır.

İKİNCİ BÖLÜM
EVLİLİK VE AİLE

Evlilik

Tabiatı ve tabiat kanunlarının bütününü Allah yaratmıştır. İnsanlar o kanunları bulmuştur. Allah her şeyi yaratıp, her şeye bir nizam vermiştir. O nizamı devam ettiren de Allah'tır. Evlilik, Allah'ın koyduğu bir kanundur. "İçinizden bekârları ve kölelerinizden, cariyelerinizden iyilerini evlendirin. Eğer yoksul iseler, Allah lütfuyla onları zengin eder."⁷

Peygamber Efendimiz (sav) buyuruyor:

"Ya Ali, şu üç şeyi geciktirme: Vakti gelen namazı, hazır olan cenazeyi ve dengini bulan evsiz kimseyi evlendirmeyi."

Sadece insanlar değil; gökteki bulutla, yerdeki toprak da evlenir, çeşit çeşit bitkiler yeşerir...

Allah'ın koyduğu kanunlar çok umumdur. Mesela evliliği biyolojide, astronomide, arkeolojide, bütün bilimlerde açıkça görürüz. Bu kanunlara uymayanlar veya uyup da yanlış hareket edenler cezalarını çekerler.

Bu cennet gibi dünyayı, başımıza cehennem etmeyelim diye Allah İslamiyet'i göndermiştir. İslamiyet'i öğrenen, anlayan ve yaşayanlar, dünyayı da cennet etmişlerdir. Her cihazın tarifnamesi (kullanım kılavuzu) vardır. Tarifnameye uyulmazsa cihaz

7 Nur Sûresi, 24/32

arızalanır. İnsanın kullanım kılavuzu da Kur'an'dır. Kur'an'a uyanlar hiç zarar görmez, sayılamayacak kadar fayda görür.

Eşler, İslamiyet'e uygun yaşarsa, mesut olabilir. Bunlardan biri İslam'ın dışına çıkarsa yuva dağılabilir.

Bir hatıra...

Bir gün bakkala gitmiştim. 7-8 yaşlarında bir kız çocuğu elindeki parayı bakkala uzattı. Bakkal da ona bir şişe şarap verdi. Çocuğun üstü başı bakımsız, fakir olduğu her halinden belliydi. Eğer o aile içki parasını çocuklarına harcasa çocukların yüzü gülecek.

Birisi bana geldi, dedi ki: "Biz sadece kurban bayramında et yiyebiliyoruz, başka zaman et alamıyoruz." Dedim ki; "Sigara parasını ete versen, sen benden daha çok et yersin."

İçkiye bir kadehle başlanır. Sonra alışkanlık peyda eder. Yıkılması gereken çok meyhane vardır. Her zaman sarhoş yıkılır, meyhane ayakta kalır. Meyhanelerle kurulmuş tek bir medeniyet gösterilemez.

Keçi yavrusuna içki içirilmiş. O da dağa çıkmış bağırmış: "Hey! Kurt yok mu? Gelsin parçalayacağım!" Sonunda kurtlara yem olan kendi olmuş...

Bir hatıra...

Genç karı-koca çok güzel giyinmişlerdi. Onların bu yaşta böyle giyinmeleri hoşuma gitmişti. Arkalarından baka-kaldım. Erkek yolun bir tarafından öbür tarafına geçti,

kadını bekledi. Daha sonra kadın da karşıya geçti, erkeğin yanına geldi. Erkek, "Neden benimle geçmedin?" diye kadının başına hafifçe vurdu. Anladım ki onlar "şekilde" Müslüman. Yani kıyafetlerindeki Müslümanlık, iç dünyalarına sinmemiş.

Nasıl ki resmi kıyafet taşıyanlar o kıyafete uygun hareket etmek zorundaysa, İslami görüntü verenler de Müslümanca yaşamak zorundadır. İnsan insandan utanırsa, Allah'tan da utanmaya başlar.

Evliliğin Dinimizdeki Yeri

"Evlenen dininin yarısını tamamlar."

Evlilik, hayatımızın en olgun meyvesidir. Bunun yanında evlenmek herkes için şart değildir, ama bazıları için farzdır. Haram işleme meylinde olan kadın erkek herkese evlenmek farzdır.

Allah Resulünün (sav) şu tavsiyesi çok önemlidir:

"Ey gençler topluluğu! İçinizden evlenme imkânına sahip bulunanlar evlensin. Evlenemeyenler ise oruç tutsun. Çünkü bu, harama karşı siperdir."

Bir hatıra...

1954 senesinde ilk defa Erzurum'a gitmiştim. Daha 22 yaşındaydım. "Alvarlı Hoca namıyla maruf, Hacı Muhammed Lutfi Efendi isminde bir şeyh var, ziyaret edelim." dediler, vardık.

Yüzü kıbleye dönük, oldukça yaşlı ve önünde bir rahle, rahlenin üzerinde minder... Tahminime göre, yoruldu-

ğunda başını bu mindere koyuyor. Bazılarının iddiasına göre, onun gecesi gündüzü, bu rahlenin başında geçermiş; yani yatak yüzü görmezmiş...

Elini öptük, dua ettiler. Gelen elini öpüyor ve herkese dua... Biraz sonra oda doldu, şimdiye kadar Muhammed Lutfi Efendi, duadan başka tek kelime söylemedi. Sonradan öğrendim ki, hepsi hafiyen (dili oynatmadan, gizlice) zikrederlermiş, ben de bekliyorum ki iki kelam etsin...

Nihayet konuşmaya başladı.

“Bir merak (samanlık) düşünün, buraya bir öküz girmiş, yiyip gübresini bırakıyor, yiyip tersliyor. Düşünmüyor ki, arkamda biri daha var, ben karnımı doyurdum, çekileyim, biraz da arkamdaki yesin. Düşünmez. Çünkü hayvan...”

Ve sustu... Uzun bir süre geçti başka konuşmadı. Artık gelen Alvarlı Efe’nin elini öpüp duasını alıyor, giden Efe’nin duasını alıp gidiyor. Başka bir şey yok. Fakat onun bu kısa konuşması beni manen doyurmuştu. Sükûtunu mübarek buldum, sözünün tesiri arttı.

Alvarlı Muhammed Lutfi Efendi şeyhti fakat ona “Efem” derlerdi. Niçin böyle dendiğini bilmem amma o zamanlar İslamiyet’le meşgul olmak, sokaklarda sel gibi akan günahlardan çekilip, evde oturabilmek gerçekten “EFE”likti...

Öyle rahat yatağında yattığı hiç olmamıştı.

Bana soruyorlar: “Bediüzzaman neden evlenmedi?”

Ömrü hapislerde, sürgünlerde geçen Said Nursi Hazretlerinin şahsı eşyası seccade, ibrik ve yataktan ibaretti. İlimle ve ibadetle kendini unutacak kadar meşguldü. Kendisine ikram edilen çorbanın tanelerini karıncalara veriyor, suyunu içiyordu. Vefat ettiğinde mal, mülk hiçbir şeyi kimseye miras kalmadı.

Bediüzzaman buyuruyor ki, "...Her şeyini feda edecek hakiki fedakârlar lazım geldiği bir zamanda, Kur'an-ı Hakimin hakikatına, değil dünya saadetimi belki lüzum olsa ahiret saadetimi dahi feda etmeye karar verdim. Değil bir sünnet olan muvakkat dünya zevcelerini almak, belki bu dünyada on huri de bana verilse idi, bırakmaya mecburdum ki, ihlas-ı hakiki ile hakikat-ı Kur'aniye'ye hizmet edebileyim."

Şahsını unutacak kadar ilimle, ibadetle uğraşan kişi evlenmeyebilir. Bir kısım evliya ve peygamberler böyledir. Şöyle diyor Necip Fazıl;

*"Akrep nokta nokta ruhumu sokmuş
Mevsimden mevsime girdim böylece
Gördüm ateşte, cimbızda yokmuş
Fikir çilesinden büyük işkence."*

Bekârlık Sultanlık mıdır?

"Bekârlık sultanlıktır" sözü batı kaynaklı bir anlayışı temsil eder. Batıda bekârlar istediği gibi yaşar, kimseye hesap vermezler. Müslüman her hareketlerinde Allah'a hesap vereceğinin şuurunda olmalıdır.

Eşler birbirini tamamladığı müddetçe güçlü olurlar. Birbirlerine zıt tavır takınırlarsa ikisi de zayıflar. Bir bütünün iki parçası olan kadın ve erkek bir araya gelirse çok güçlü olacaklardır. Evliliğin şekli ne olursa olsun taraflar, “Ben yarım insanım. Evlilikle bütünleşecek, güçlü ve üstün olacağım.” diye düşünmelidir.

İnsan, yalnız yaşayacak şekilde yaratılmamıştır.

Bir insan evliya değilse yalnız yaşayamaz.

Evliliğin kutsal olmasının iki sebebi vardır: Birincisi, aile evlilikle ayakta durur. İkincisi, milletlerin çekirdeği ailedir.

İyi de kötü de olsa insanın rahat ettiği yer kendi evidir. Adam hamaldır. Akşama kadar yük taşır, burnundan solur. Evine geldi mi “Oh!” der. “Çok şükür evime geldim!” Hamaldan cumhurbaşkanına kadar kim olursa olsun herkesin bir yuvaya ihtiyacı vardır.

Her insan bir yuva hasreti çeker. Evlenmek fıtrata uygun bir yaşama biçimidir. Fıtratın aleyhinde bir tutum içerisinde olmamalıdır. Kuşlar akşam olunca yuvalarına uçar. Bütün canlılar yuvasını arar. “Kuş sürüsüyle uçar.” demişler, insan da ailesiyle yaşar. Aile olmak, yaratılışa uygun bir yaşam şeklidir.

Kâinatta her şey bir nizam içindedir. Günahlardan, fitnelerden korunabilmek için her genç ya bir sanat öğrenmeli ya da yüksek tahsil yapmalı, sonra da bir cemaate dahil olmalı, rıza-i ilahiye için bir araya gelmiş bir topluluğun içerisinde bulunmalıdır. Cemaat zırhlı bir araba gibidir, Müslümanı her türlü kötülükten korur.

Durmak insan için düşmek demektir. İnsanî kemalât için çalışmalı, ilim öğrenmelidir. İbadet hayatı kat’iyen ihmal edilmemelidir.

Bir hatıra...

Bediüzzaman'ı ziyaretimizde Üstad'dan dini yaşamak ve kendimi muhafaza etmek için nasihat istedim. Bana Risale-i Nur'da da geçen temel prensipleri hatırlattı: "Günah-ı Kebairi terk et. Sünnet-i Seniyyeye ittiba et. Namazı tadil-i erkânla kıl. Namazlardan sonra tesbihatını yap."

Hayatım boyunca bu talimata uymaya çalıştım. Hâlâ da uymaya çalışıyorum.

Kimler Evlenmeyebilir?

İlimle meşgul olanlara genellikle kadınlar tahammül edemez. Ben hayatım boyunca (özellikle hastalanmadan önce) her gün derse, sohbe gidiyordum. Yurt içi yurt dışı konferanslar... Öyle ki bazen gider, günlerce eve gelmezdim. Hanım da evde çocuklarla otururdu. Benim kendime göre bir dünyam vardı. Fakat benim hanımım çok sabırlıydı, Allah razı olsun. Herkes böyle olamaz.

İmam-ı Gazali, İhya-i Ulumi'd Din adlı eserinde evlenmenin afetlerini anlatmış. Bunların içinde en önemlisi saydığı, "Ailenin helalinden nafakasını temin etmekte acze düşmektir. Bu helal nafakayı temin, bilhassa bu zamanda herkes için kolay olmayan bir şeydir. Ailenin de nafakasını temin için fazla kazanca zaruret hâsıl olduğundan, mecburi hile yoluna sapar. Haram kazanç elde eder, çoluk çocuğuna haram yedirir. Böylece hem kendini hem ailesini helake sürükler. Ama bekâr kalan bundan emindir. Çünkü bir boğazına nasıl olsa bakar. Fakat evlenenler

ekseriya kötü yollara sapar, karısının isteklerini yerine getirme sevdasına kapılarak, ahiretini dünyası uğruna feda eder.” diyor.

Bugün evleneceklerle diyorum ki, “Geliriniz giderinizi karşılayacaksa evlenin.”

Evlilik Mesuliyeti

Evliliğin öznesi koca değil, karı-kocadır. Kur’an-ı Kerim, evlilik akdi için “ağır ve mesuliyetli bir sözleşme”⁸ tabirini kullanmıştır. Evlilik akdi, karşılıklı haklar ve vazifeler getiren bir akitir. Birbirine ‘evet’ diyen eşler, karşılıklı hak, menfaat ve namusa riayet sözü de vermiş olur. Hayatın inişleri yokuşları vardır.

Beraberlikler ancak ‘karşılıklı’ gayret ve fedakârlıkla yürür. ‘Karşılıklı’ gayret ve fedakârlık...

Aile hayatını fabrikanın çalışmasına benzetebiliriz. Fabrikada pek çok dişli vardır; kimisi büyük, kimisi küçük. Bunların dönmesi birbirine zıt yönde de olabilir. Önemli olan o fabrikanın dokuma yapmasıdır. Eğer bu dişlilerden biri çeşitli bir sebepten çalışmak istemezse (vazifesini yapmazsa) fabrika sahibi o dişlileri hurdacıya satar. Hurdacı da parçaları ateşe atar eritir. Mesela bir ağacın yaprakları kızgın güneşin altında saatlerce bekler, güneşten aldığı gıdalarla ağaç beslenir. Eğer yapraklar “neden ben güneşin altında yanıyorum”, kökler “neden ben toprakta yatıyorum” dese, yani ağacın kısımları arasında sen-ben kavgası başlasa ağaç meyve veremez. Meyve vermeyen ağacı da keserler.

8 Nisa Sûresi 21